

Grytzko
Mascioni
(1936),
Švica

Priokus poslednje pesmi

O tem, kaj je poezija bila ali kaj je pomenila v človekovi preteklosti, smo si bolj ali manj enotni: toda kaj pomeni pisati pesmi zdaj, tudi v naših dneh, na to pa že ni tako lahko odgovoriti ali pa nas to vprašanje navdaja vsaj z novo negotovostjo. Od starogrške individualizacije posameznikove subjektivitete smo danes prišli do hipoteze o neki novi razdrobljenosti posameznika in njegove zavesti. Tisti, ki

danes piše poezijo, tarča najbolj vročičnih dražljajev ali ujet v mrežo okamenele gmote najbolj uniformirane posplošitve, je morda samó človek, ki trdovratno ponavlja svoj »jaz« tudi takrat, ko je njegovo srce odprto v solidarnostni »mi«. Obstaja neka zveza med voljo do poezije in potrebo po resnici: estetska napetost ustreza nekemu prvinskemu utripu, toda lepota se lahko prežema tudi s podobo smrtne muke. Poezija našega časa ima večkrat priokus poslednje pesmi, ki jo nekdo, ko mrak postaja vse globlji, intonira ob tabornem ognju kakega plemena, ki čaka na svoje izginotje. Nova ljudstva bodo morda izza mejá časa vdrla na oder sveta: in poezije ne bodo več potrebovala. Mi še napenjamo oči, da bi videli, če se še prižge kje kaka lučka v temi, in govorimo o svojem strahu in o svoji ljubezni, o svojem pogumu in o svoji nežnosti. Poezija ima v sebi nekaj, kar jo približuje odporu.

Origlio, 22. junija 1983

Grytzko Mascioni

ZÜRISKI   Züriški labodi imajo večer vrat
LABODI   in večno grenko perje:
              to ti lahko prisežen ker o perju
              sem vedel marsikaj
              nekoč, tedaj
              ko begal sem iz kraja v kraj.

Na trebuhu najbolj mehko in če zunaj
 je vlekel veter, bil dovolj je cvet
 če za nič drugega, zato
 da bi se ga spominjala lahko
 (da ne bilo bi slišati snega
 ki po bakrenih strelovodih pada
 ta nevsiljivi bič za tvoja lepa
 ušesa antene za navajene
 viharje).

A prav to jutro se to čisto mesto
 železno-sivo oblači v mrtev zrak:
 in rožnati oblak
 je izpuhtel
 v nespečem šelestenju dvoje hrbtov
 med najini rjuhama.

V procesiji hinavsko sklonjenih
 vratov se vozijo labodi
 po züriški zeleni vodi
 o perju pravijo sem vse pozabil
 da zimski veter me je že oskubil
 da zgubil sem seleč se tla pod sabo

da sem labode sanjal ali v sanjah
 da me je kak labodji pravljicar izmislil
 kot krog na vodi
 ki ne obstane.

OBLIKA   Mesec te je iskal ne da bi vedel
 TVOJIH PRSI kaj dosti o morju ki te bolj kot jež
 zaprto je držalo:
 bila si nežna ovira stisnjene
 pasti nad sanjami
 otroške sreče ki jo tebi znan
 popotnik
 obupan in raztresen je pohodil.

S seboj sem te ponesel skoz vihar
 z brezdelno zatočišče
 najljubšega vseh svojih barov.

Zdaj več ne vem če si bila blondinka:
verjetno. In oblika tvojih prsi.
Oblika ali jabolko.

TRUPLO
ETRUŠČANOV

Truplo Etruščanov
leže počiva v pravokotniku
kot potrebujemo ga mrtvi:
kaj dolgočasen prostor
od zmerom.
Nogé ki zvito z njimi v svojem
globokem smehu
skakljaš gospa
navpično nad gomilo starodavno
zdaj stisnjene počivajo na mehkem,
kot ti mu praviš, divanu.
Abstraktno je močnejše od konkretnega:
geometrija neustrašno riše
v prosojnosti pod nežno ploskvijo
natančni pravokotnik
Etruščanov.
Ne čudi se preveč
ker sem poslovil se tako znenada:
s klobukom na očeh sem rahločuten
se zgubil v noč z vso vljudnostjo človeka
ki noče te več gledati kako
še zmerom lepa neopozorjena
nenehno umiraš.

Prevedel Ciril Zlobec